Van Gogh verbindt

Op zoek naar relevantie voor Amsterdammers van 18 tot 30 jaar met niet-westerse roots

Tussenstand leertraject *Van Gogh verbindt*.
Een samenwerking tussen het Van Gogh Museum, Fonds 21 en Impact Centre Erasmus (2017-2021).

Van Gogh Museum
Amsterdam

Van Gogh verbindt

Het Van Gogh Museum maakt het leven en werk van Vincent van Gogh en de kunst van zijn tijd toegankelijk en bereikt zoveel mogelijk mensen om hen te verrijken en te inspireren.

Het Van Gogh Museum heeft daarbij continu oog voor de wereld om zich heen. Ook binnen de stad Amsterdam zoekt het museum naar relevantie voor alle bewoners.

Jongvolwassen Amsterdammers vormen de grootste leeftijdsgroep in de stad. Onder hen bevindt zich een grote groep jongvolwassenen met een niet-westerse migratieachtergrond. Om de interesses en behoeften van deze groep beter te leren kennen startte het Van Gogh Museum in 2017 het vierjarige leertraject *Van Gogh verbindt*.

Hoofdvraag

Hoe kan het Van Gogh Museum duurzaam relevant worden voor de groeiende groep jongvolwassen Amsterdammers met migratie-roots?

Aanpak

- samenwerking met de doelgroep, gerepresenteerd in een denktank
- integrale benadering vanuit 4 invalshoeken: HR, Marketing, Hospitality, Educatie & Interpretatie
- leren door impactonderzoek aan de hand van pilots

Doel

Een inclusiever Van Gogh Museum.

Doelgroep

1992

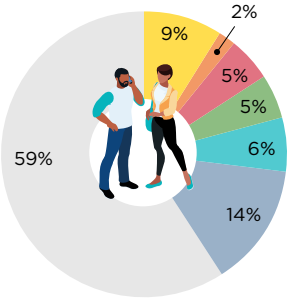

2019

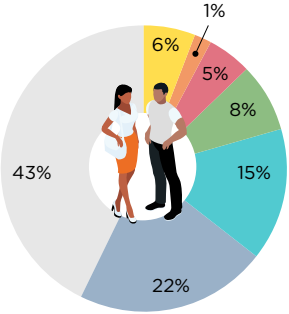

2040

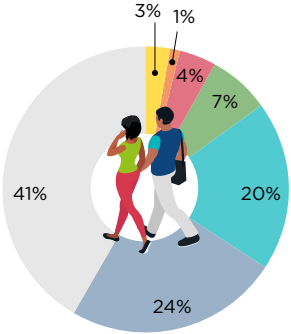

Surinaams
Antilliaans
Turks
Marokkaans
Overig niet-westers
Westers
Geen migratieachtergrond

Kansen voor grotere relevantie

- Uit de impactmeting van de 16 pilots uit jaar 1 en 2 blijkt dat het Van Gogh Museum relevanter kan worden door een link te leggen tussen het levensverhaal van Van Gogh en de persoonlijke ontwikkeling van de doelgroep.

- Ook blijkt dat mbo'ers met een niet-westerse migratieachtergrond vaker aan actieve cultuurparticipatie doen (muziek maken, zingen, dansen etc.), dan mbo'ers zonder een migratieachtergrond.

- De mate waarin jongeren het Van Gogh Museum relevant vinden voor zichzelf is deels gelinkt aan hun opleidingsniveau. Mbo'ers vinden het museum minder relevant dan hbo'ers en wo'ers.

Wat vind je het interessantst aan Vincent van Gogh?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

Samenwerking mbo

‘We zien dat de doelgroep zich laat inspireren en verrijken door het mbo-programma.’

Marjelle Vermeulen,
Impact Centre Erasmus

‘Ik was uit mezelf nooit naar het Van Gogh Museum gegaan, maar ik vond het wel leuk.’

Deelnemer mbo-experiment

21% van de jongvolwassen Amsterdammers met een niet-westerse migratieachtergrond volgt een mbo-opleiding. Vanaf 2020 biedt het Van Gogh Museum een speciaal mbo-programma om zijn relevantie voor deze doelgroep te vergroten.

Inhoud mbo-programma

Van Goghs bewogen leven biedt aanknopingspunten om de doelgroep te interesseren. In zijn zoektocht vinden jongeren herkenning met hun persoonlijke ontwikkeling. Vallen en opstaan, omgaan met tegenslagen en talentontwikkeling zijn thema’s waar ze zich sterk mee identificeren.

Vorm

Actieve workshops en persoonlijke begeleiding door intermediairs met een migratieachtergrond.

Vak

Loopbaan en burgerschap (leerjaar 1 en 2) om bij te dragen aan persoonsvorming en kenniscreatie.

Je thuis voelen in het Van Gogh Museum

De mate waarin jongeren zich thuis voelen in het Van Gogh Museum hangt deels af van hun opleidingsniveau. Mbo'ers voelen zich minder thuis in het museum dan wo'ers.

'Het museum is saai, en naar plaatjes kijken vind ik saai. Naar een plaatje kijken is niet genoeg, het moet verder gaan, je moet iets leren. De rondleiders vind ik wel belangrijk. Ik vind het leuk als ze net zo oud als zijn als wij, als ze actief zijn en ons actief kunnen houden. Ik zou een workshop leuker vinden, dan leer je dingen.'

Mbo-student met een Marokkaanse migratieachtergrond

'Ik ben nooit naar het Van Gogh Museum geweest, maar vind zijn kunstvorm wel interessant en mooi. Ik zou mij binnen het Van Gogh Museum thuis kunnen voelen; omdat ik weet waar het over gaat, zou ik mij wel vertrouwd kunnen voelen.'

Hbo-student met een Pakistaanse migratieachtergrond

Beeldvorming bij de doelgroep

‘Je hebt kennis nodig om schilderijen te kunnen begrijpen en waarderen.’

Jongvolwassene met een niet-westerse migratieachtergrond

Verbeterpunten
- inzet marketing en communicatie (inspirerende rolmodellen)
- ontwikkelen van programmering samen met de doelgroep (biedt andere perspectieven en relevantere propositie)

‘Het personeel is weinig divers en van dezelfde leeftijd.’

Jongvolwassene met een niet-westerse migratieachtergrond

Verbeterpunten
- meer oog voor culturele identificatie
- meer aandacht voor het herzien van functieprofielen, competentieomschrijvingen en werving en selectie

Aansluiten bij de leefwereld van jongeren

Aanpak

- Programmering ontwikkelen door samen te werken met organisaties en personen die jongeren aanspreken. Vincent op Vrijdag organiseert sinds 2004 een avondprogramma i.s.m. jonge Amsterdamse creatieven; deze strategie zet het museum voort in *Van Gogh verbindt*
- het netwerk verbreden door inzet van de *Van Gogh verbindt* denktank
- openstaan voor verschillende perspectieven

Van Gogh verbindt:

- werkte o.a. samen met Appelsap, SMIB en Untold
- gaat samenwerkingen aan met bekende rolmodellen en artiesten die veel jongeren aanspreken
- zoekt aansluiting met lifestyle brands die zich richten op een diverse community

Cocreatie met de doelgroep

In jaar 1 en 2 experimenteerde *Van Gogh verbindt* met een denktank. Dit leverde het museum het volgende op:

- Een cultureel diverse talentenpoule
- Actieve verbinding met *peers*
- Intergratie in het werkproces van HR, Hospitality, Marketing, Educatie & Interpretatie

Vanaf 2020 krijgt de denktank een officiële rol in de organisatie.

Zo maakt het Van Gogh Museum het perspectief van jongvolwassen Amsterdammers met een niet-westerse achtergrond een vast onderdeel van het werkproces.

Denktankers:

- krijgen een vaste vergoeding
- zijn ambassadeurs
- denken mee in het werkproces en hebben een stem in de programmering

Verkeerd Verbonden

Tegen de achtergrond van de tentoonstelling *Gaugain & Laval op Martinique* organiseerde het Van Gogh Museum i.s.m. de denktank drie inhoudelijke discussiemiddagen, Verkeerd Verbonden, waarbij thema's als kolonialisme, taal, kleur en beeldvorming aan de orde kwamen.

Aan de hand van workshops werden verschillende perspectieven besproken. Uit de impactmeting bleek dat de doelgroep zich hierdoor gehoord en gewaardeerd voelde. Ook droegen deze workshops bij aan de bewustwording dat er verschillende manieren zijn om naar kunst en de wereld te kijken.

'Het is belangrijk voor een museum als het Van Gogh om uit de bubbel te stappen van "kunsthistorisch" en de rol te erkennen die het speelt in het uitdragen van een specifiek en subjectief wereldbeeld.'

Bezoeker Verkeerd Verbonden, oktober 2018

'Als culturele instelling moet je midden in de samenleving proberen te staan en zoveel mogelijk mensen proberen te bereiken. Om als museum relevanter te worden is het nodig dat er aandacht is voor een breed scala aan perspectieven. Dat kan niet zonder mensen met een andere visie vanaf het begin bij de programmering te betrekken.'

Maite van Dijk, senior conservator

Bewustzijn in de organisatie

Het Van Gogh Museum is een organisatie voor iedereen en omarmt de grootste variatie aan mensen.

Het bewustzijn van issues omtrent inclusiviteit onder museummedewerkers groeit door concrete voorbeelden te laten zien en de (soms) ongemakkelijke aspecten van inclusiviteit bespreekbaar te maken. Ook is het formuleren van heldere definities en statements belangrijk om bewustzijn te vergroten.

Aantrekken van divers talent

Uit de diversiteitsenquête die in 2018 onder medewerkers is gehouden blijkt dat er in vergelijking met de Amsterdamse samenleving twee groepen duidelijk ondervertegenwoordigd zijn binnen het personeelsbestand van het Van Gogh Museum: mensen met een migratieachtergrond en praktisch opgeleide mensen.

Stappen voor inclusiever werven:
- specifieke wervingskanalen inzetten
- tools gebruiken om sollicitanten zo objectief mogelijk te beoordelen tijdens de selectie
- samenwerken met uitzendpartners die op dezelfde manier te werk gaan
- kritieke prestatie-indicatoren vastleggen

Benutten en behouden van divers talent

Het Van Gogh Museum creëert een werkomgeving waarin inclusiviteit omarmd wordt en gezien wordt als een unique sellingpoint van de organisatie.

Stappen naar open, toegankelijk en respectvol gedrag op de werkvloer:

- Alle managers in het leiderschapsprogramma volgen de module ‘Inclusief leiderschap’
- De jaarlijkse HR-training van alle dagleiders van de operationele museumafdelingen staat in het teken van inclusiviteit
- Het ontwikkeltraject voor medewerkers heeft aandacht voor inclusiviteit
- Het museum doet onderzoek naar de borging van inclusiviteit in trainingen/opleidingen
- *Van Gogh verbindt* werkt als katalysator: goede én ongemakkelijke ervaringen uit de praktijk maken concreter hoe elke medewerker kan bijdragen aan een inclusiever Van Gogh Museum

Aandacht voor inclusiviteit

Om meer aandacht voor inclusiviteit binnen de organisatie te creëren zijn in het voorjaar van 2019 ‘verbinders’ benoemd. Dit zijn medewerkers uit alle lagen van het museum die zich in hun eigen team en vakgebied inzetten voor een inclusiever Van Gogh Museum.
Verbinders volgen trainingen en worden aangemoedigd om aandacht voor inclusiviteit zichtbaar en bespreekbaar te maken onder collega’s.

‘Mijn ouders hebben mij een rugzak meegegeven met kennis, vertrouwen en hart zodat ik altijd een thuis kan creëren, waar ik ook ben. Als Verbinder hoop ik privé, in de organisatie en in mijn vakgebied bij te dragen aan ons doel om het museum een plek te laten zijn waar iedereen zich thuis voelt.’

Urita Mual, Manager Corporate Partnerships

Colofon

Deze uitgave is samengesteld uit gegevens afkomstig uit het leertraject *Van Gogh verbindt* o.a. uit impactonderzoek door het Erasmus Impact Centre, interviews met de doelgroep, onderzoeksgegevens van de Gemeente Amsterdam (Onderzoek, Informatie en Statistiek) en het Van Gogh Museum.

Meer informatie

www.vangoghmuseum.nl/nl/organisatie/van-gogh-verbindt

Impact Centre Erasmus

FONDS 21

Van Gogh Museum Amsterdam

‘Want het groote geschiede niet bij impulsie alleen en is een aaneenschakeling van kleine dingen die tot elkaar gebragt zijn.’

Vincent van Gogh aan zijn broer Theo van Gogh,
22 Oktober 1882